

MAZOWSZE SERCE POLSKI NR 3

28/03/2022 11:38 | Zamieścił: Agnieszka Bogucka, Autor: Agnieszka

Bogucka

Życie w służbie społecznej

Uporczywie i bezkompromisowo walczyła o pełne prawo do nauki, pracy i szacunku osób upośledzonych. Przekonywała, że kalectwo nie pomniejsza wartości i godności człowieka.

Rozpoczęła działalność oświatową i społeczną w środowiskach robotniczych. Współpracowała z wybitnymi społecznikami: Heleną Radlińską (twórczynią pedagogiki społecznej), Stefanią Sempołowską (działaczką oświatową, dziennikarką), Janem Władysławem Dawidem (pionierem psychologii wychowawczej) czy Marianem Falskim (pedagogiem i działaczem oświatowym) – ludźmi z kręgu najbardziej postępowej inteligencji ówczesnych czasów.

Zwrot w karierze

W roku akademickim 1913/1914 Grzegorzewska rozpoczęła studia w Brukseli, na Międzynarodowym Fakultecie Pedologicznym, stworzonym przez wybitną polską psycholog i pedagog – Józefę Joteyko. Zgłębiała tam tajniki pedagogiki, psychologii, fizjologii, psychofizjologii, psychopedagogiki. Niestety, Europa była w przededniu I wojny światowej i już rok później uczelnia została zamknięta.

Maria kontynuowała studia psychologiczne na paryskiej Sorbonie. Doktoryzowała się w temacie rozwoju uczuć estetycznych wśród młodzieży i temu zagadnieniu zamierzała poświęcić życie zawodowe. Jednak jedno wydarzenie odmieniło jej plany – wizyta akademicka w szpitalu Bicêtre, w którym już w 1793 r. ojciec psychiatrii francuskiej, Philippe Pinel, rozpoczął wprowadzanie zasad leczenia opartych na godnym traktowaniu. Pod wpływem wizyty w lecznicy dla dzieci z niepełnosprawnościami, zdecydowała się skupić na działaniach im dedykowanym.

Nie dla skrajnej izolacji!

W wolnej Polsce Maria rozpoczęła pracę w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jako referent ds. szkolnictwa specjalnego. „Praca była niełatwa. Przede wszystkim nie było zrozumienia potrzeby takich szkół i trzeba było prowadzić szeroką akcję uświadamiającą – jeździć, przekonywać, pisać artykuły i broszury”

Przemysław Radwański „Muzeum Marii Grzegorzewskiej i Akademii Pedagogiki Specjalnej”, www.aps.edu.pl (dostęp: 28 marca 2018 r.). 1

W lipcu 1922 r. Grzegorzewska stanęła na czele nowo powstałego Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej (dalej PIPS) w Warszawie. Stanowisko dyrektora będzie pełniła do śmierci w 1967 r. „Trzeba pamiętać, że stało się to po ponad 120 latach zaborów, w kraju, w którym powszechną praktyką było trzymanie niepełnosprawnych w skrajnej izolacji, cierpieniu, bez możliwości rozwojowych, a pedagogiką specjalną zajmował się jedynie pionierski Instytut Głuchoniemych i Ociemniałych. I oto kobieta – w czasach tak jeszcze bardzo patriarchalnych – w ciągu trzech lat organizuje placówkę naukowo-dydaktyczną w randze instytutu państwowego, w dziedzinie niemal w kraju nieznaną”

Przemysław Radwański „Muzeum Marii Grzegorzewskiej i Akademii Pedagogiki Specjalnej”, www.aps.edu.pl (dostęp: 28 marca 2018 r.). 2

Dziecko na pierwszym miejscu

„Szerokość myślenia, humanistyczną, holistyczną perspektywę Grzegorzewska łączyła z niezwykle praktycznym widzeniem spraw. Nigdy nie zabierała się za decyzje w sprawach metod edukacji, nie sprawdziwszy, jaka jest sytuacja – rodzinna, ekonomiczna, zdrowotna dziecka, czy przypadkiem nie jest głodne lub chore. Dopiero wtedy zajmowała się jego rozwojem, gdy zadbała wcześniej o zaspokojenie jego podstawowych potrzeb, powrót poczucia bezpieczeństwa i dobrej formy”

Przemysław Radwański „Muzeum Marii Grzegorzewskiej i Akademii Pedagogiki Specjalnej”, www.aps.edu.pl (dostęp: 28 marca 2018 r.). 3

W 100. rocznicę utworzenia Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w uznaniu wybitnych zasług jej założycielki, dyrektorki i patronki, rok 2022 ogłoszony został w Polsce Rokiem Marii Grzegorzewskiej

1888 r.

- 18 kwietnia przychodzi na świat we wsi Wołuczka koło Rawy Mazowieckiej

1916 r.

- doktoryzuje się z filozofii na paryskiej Sorbonie

1919 r.

- wraca do Polski i zajmuje się organizacją szkół specjalnych

1922 r.

- powołuje Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej

1939–1945

- działa w konspiracji, bierze udział w Powstaniu Warszawskim

1958 r.

- obejmuje Katedrę Pedagogiki Specjalnej UW

1967 r.

- 7 maja umiera na atak serca

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl